

1. **Vergroot de kennis over kinderrechten**

De kennis van kinderrechten is van groot belang voor naleving van kinderrechten. Daarom is het van belang dat kinderrechteneducatie een vast onderdeel gaat uitmaken van het onderwijsprogramma op basisscholen en dat alle professionals die werken met en voor kinderen getraind worden in de werking en toepassing van het Kinderrechtenverdrag, zoals rechters, politie, justitie, medewerkers in de jeugdzorg, in de gezondheidszorg, in het onderwijs en binnen het vreemdelingenrecht.

2. **Verbeter de rechtspositie van kinderen**

Laat kinderen meedenken en meebeslissen in procedures die hen aangaan (zoals bij een ondertoezichtstelling) of bij het lokaal en nationaal jeugdbeleid (zoals bij de inrichting van speelruimte). Zorg dat in procedures waar ouders de belangen van hun kind niet kunnen behartigen een bijzonder curator wordt aangesteld. Om de rechtspositie van de kinderen in de instellingen voor gesloten jeugdzorg te verbeteren is het van belang dat de huisregels, protocollen en hulpverleningsplannen op orde zijn.

3. **Bescherm de meest kwetsbare kinderen tegen de gevolgen van de bezuinigingen**

Leven in armoede heeft grote gevolgen voor kinderen, waaronder sociale uitsluiting en een groter risico op kindermishandeling. De effecten van de bezuinigingen op kinderen moeten in kaart gebracht worden en beperkt worden. De bezuinigingen mogen niet ten koste gaan van de jeugdparticipatie; de kwaliteit van de jeugdzorg; de aanpak van kindermishandeling; de toegang tot voor- en vroegschoolse educatie; de hulp aan kinderen met een beperking en aan zorgleerlingen in het onderwijs; de toegang tot gezondheidszorg en tot culturele activiteiten. Hef het voorbehoud op artikel 26 IVRK op en geef minderjarigen die niet op hun ouders kunnen rekenen het recht op een bijstandsuitkering.

4. **Verbeter de jeugdzorg**

Het aanbod en de kwaliteit van de jeugdzorg dienen gewaarborgd te blijven bij de transitie van de jeugdzorg naar gemeenten. De wachtlijsten blijven een punt van zorg, met name in de jeugd-ggz. Investeer in de deskundigheid van pleegouders om gerichte zorg te bieden aan kinderen die bij hen geplaatst worden. Waarborg dat kinderen die in een voorziening voor JeugdzorgPlus geplaatst worden direct de juiste behandeling ontvangen, vrijheidsbeneming moet niet standaard onderdeel vormen bij de behandeling van kinderen. Bovendien is de gesloten jeugdzorg een verstrekkende maatregel die alleen als uiterste mogelijkheid benut dient te worden en voor de kortst mogelijke duur.

5. **Geeft meer aandacht aan kinderen met een beperking**

Zorg voor voldoende plek voor kinderen met een beperking in het regulier onderwijs of in het speciaal onderwijs en op de buitenschoolse opvang. Zorg voor vroegtijdige (h)erkenning van een beperking, zodat aan kinderen en hun ouders tijdig passende ondersteuning aangeboden kan worden en deze kinderen niet onnodig gebruik hoeven te maken van gezinsvervangende opvang. Investeer in voldoende en kwalitatief goede opvang- en behandelplaatsen voor kinderen met een beperking in elke gemeente of regio en houdt hier toezicht op.

6. **Maak de gezondheidszorg kindvriendelijk**

Alle kinderen in Nederland dienen gelijke toegang te hebben tot de gezondheidszorg en de jeugd-ggz, waarbij speciale aandacht dient te zijn voor kwetsbare kinderen, zoals ongedocumenteerde kinderen. Bezuinig niet op preventieve gezondheidszorg. Maak de gezondheidszorg kindvriendelijker.

7. **Garandeer toegang tot onderwijs**

Waarborg het recht op onderwijs door te zorgen voor voldoende plek en financiële middelen voor kinderen met leer- en/of gedragsproblemen, zodat zij niet thuis blijven zitten. Zorg voor voldoende kwalitatief goede voor- en vroegschoolse educatie voor kinderen met achterstanden. Verplicht gemeentes en schoolbesturen om te komen tot een gezamenlijk desegregatiebeleid. Voorkom voortijdige selectie van kinderen en pak vroegtijdig schoolverlaten aan.

8. Creëer meer speelruimte

Besteed meer aandacht aan spel en creëer avontuurlijke, veilige speelplekken en ruimte om buiten formele speelplekken te kunnen zijn. Met een positief jeugdbeleid richt de overheid zich op alle kinderen en doet tegelijk iets om hinder van spelende kinderen en groepen jongeren aan te pakken.

9. Investeer in het voorkomen van kindermishandeling

Realiseer een *evidence based* aanbod van opvoedingsondersteuning in alle gemeentes die kan bijdragen aan het voorkomen van kindermishandeling. Garandeer dat in alle gevallen van kindermishandeling de toegang tot gespecialiseerde hulp aanwezig is. Zorg ervoor dat de behandeling van kinderen plaatsvindt in een samenhangend traject, waarbij het hele gezin wordt begeleid naar een veilige opvoedsituatie. Bevorder de wettelijke norm van geweldloos opvoeden. Geef alle ouders van pasgeborenen voorlichting over huilgedrag en voorkom het *Shaken Baby Syndroom*.

10. Bescherm kinderen die in aanraking komen met politie en justitie

Minderjarigen verblijven gemiddeld te lang in een politiecel, waarbij er geen rekening gehouden wordt met hun leeftijd. Om het aantal kinderen dat in voorlopige hechtenis verblijft terug te dringen, dient geïnvesteerd te worden in alternatieven voor vrijheidsbeneming. Voor een veilig en positief leefklimaat in justitiële jeugdinstellingen dient er voldoende aandacht te zijn voor de ondersteuning en opleiding van groepsleiders en pedagogisch medewerkers. Er dient een apart beleidskader voor het uitgeven van een Verklaring Omtrent het Gedrag voor minderjarigen te komen, om zo hun re-integratiekansen te vergroten. Voer het adolescentenstrafrecht alleen in voor jongeren boven de achttien jaar.

11. Verbeter de situatie van vreemdelingenkinderen

Om het recht op gezinsleven te waarborgen dienen er geen aanvullende eisen gesteld te worden aan gezinshereniging. Verbeter de situatie van kinderen in asielzoekerscentra, zorg ervoor dat deze kindvriendelijk zijn en verminder het aantal verhuizingen. Vang alle alleenstaande minderjarige asielzoekers op in pleeggezinnen en niet op een AMA-campus. De vrijheidsbenemende maatregel van beschermde opvang voor alleenstaande minderjarige asielzoekers dient een juridische basis te krijgen. Gezinnen met kinderen dienen altijd toegang te hebben tot onderdak. Kinderen die na vijf jaar verblijf in Nederland worden uitgezet lopen schade op in hun ontwikkeling. Om dit te voorkomen dient een wettelijke verblijfsgrond vastgelegd te worden voor in Nederland gewortelde kinderen.

12. Voorkom economische uitbuiting van kinderen

Verbeter de arbeidsomstandigheden van jongeren die in supermarkten werken en hervat de arbeidscontroles in sectoren waarin veel kinderen werken om economische uitbuiting te voorkomen.

13. Benader ontwikkelingssamenwerking vanuit het perspectief van kinderrechten

Benader de internationale samenwerking vanuit het perspectief van kinderrechten binnen het kader van mensenrechten. Geef hierbij speciale aandacht aan bescherming tegen misbruik, uitbuiting en geweld tegen kinderen, kinderen met een beperking en het verschil tussen jongens en meisjes.

14. Verbeter de positie van minderjarige slachtoffers van uitbuiting

Stel een Nationaal Actieplan op waarin een gecoördineerde, integrale aanpak van alle vormen van seksueel geweld en uitbuiting staat beschreven. Realiseer structurele samenwerking met landen waar vandaan kinderen verhandeld worden en waar Nederlanders heen gaan om kinderen seksueel te misbruiken. Garandeer voldoende gespecialiseerde opvang- en hulpverleningsmogelijkheden voor minderjarige slachtoffers van seksuele uitbuiting en van mensenhandel. Om de rechtspositie van alleenstaande minderjarigen die slachtoffer zijn van mensenhandel te verbeteren dienen zij een permanente verblijfsvergunning te kunnen krijgen.

15. Verhoog de leeftijd voor vrijwillige militaire rekrutering naar achttien jaar

Verhoog de leeftijd voor vrijwillige militaire rekrutering naar achttien jaar. Zorg voor identificatie van kwetsbare kinderen die uit gebieden komen waar gewapende conflicten heersen en versterk de hulp en zorg voor deze kinderen.